

Kraków

Kraków – warto wiedzieć

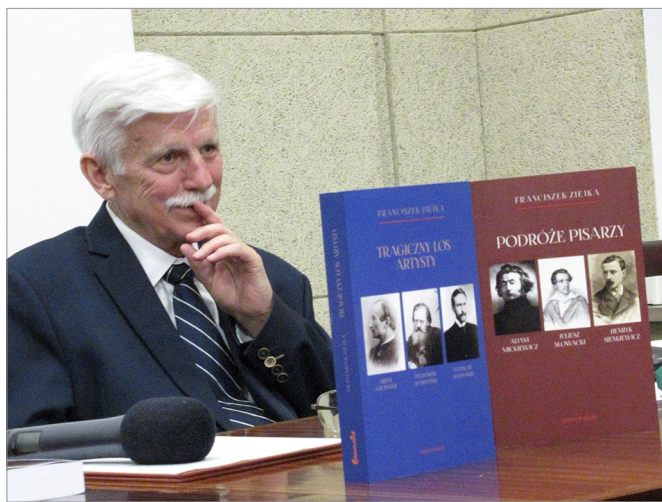
Podróże pisarzy, losy artystów

Profesor Franciszek Ziejka – historyk literatury i kultury polskiej, profesor honorowy Uniwersytetu Jagiellońskiego, rektor (a wcześniej prorektor) UJ w latach 1999–2005, autor wielu uniwersyteckich inicjatyw, przewodniczący Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich w latach 2002–2005, członek

(1995), Miasto poetów (2005), Moja Portugalia (2008), Mistrzowie słowa i czynu (2011), Polska poetów i malarzy (2011), Jan Paweł II i polski świat akademicki (2014), W drodze do sławy (2015). Teraz w połowie 2019 roku w Muzeum Narodowym odbyła się promocja jego dwóch nowych książek: *Podróże pisarzy* oraz *Tragiczny los artysty* (Wydawnictwo Universitas).

– „Od dziewięciu lat jestem na emeryturze – mówił Franciszek Ziejka. Ten czas można różnie wykorzystać. Ja postanowiłem nadal pisać”. W książce *Podróże pisarzy* Autor przywołuje mało znane, lub w ogóle nieznanne, epizody z życia poetów i pisarzy żyjących w epoce narodowej niewoli. Rekonstruuje zatem sławne podróże Adama Mickiewicza i Juliusza Słowackiego na Wschód, pisze o wielokrotnych powrotach Henryka Sienkiewicza do Krakowa, a także – o tajemnicach pierwszej wizyty w tym mieście Stefana Żeromskiego. Są tu teksty o podróżach autora *Trylogii* do Paryża oraz o związkach z tym miastem Ferdynanda Hoesicka. Czytelnik pozna tajniki biografii pochodzącego z Tarnowa Józefa Szujskiego, pierwszego profesora historii Polski na Uniwersytecie Jagiellońskim, podobnie jak i mało znane fakty z życia Włodzimierza Tetmajera, malarza i poety. W pracy *Tragiczny los artysty* Autor przedstawia losy trzech artystów: Artura Grottgera, Franciszka Wyspiańskiego i jego syna – Stanisława. Artur Grottger zmarł w wieku 30 lat, a Stanisław Wyspiański mając lat 38. Ojciec autora *Wesela*, Franciszek Wyspiański, przeżył wprawdzie 65 lat, ale przestał tworzyć w wieku lat 40. Dramat tych twórców przypomina setki innych „wybrańców bożych”, od niepamiętnych wieków zabieranych z tego świata w wieku młodzieńczym. Historie trzydziestu z nich przywołano w obszernej rozprawie wstępnej. – „Może ktoś napisze kiedyś książkę o tym jak wyglądałby rozwój naszej kultury, gdyby wspomniani artyści mieli szansę dłużej tworzyć” – mówił Autor. W czasie spotkania prof. Franciszek Ziejka został odznaczony Złotym Medalem Gloria Artis.

Fot. Marian Nowy

Profesor Franciszek Ziejka i jego nowe książki

czynny Polskiej Akademii Umiejętności, przewodniczący Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa. Wykładał dzieje literatury i kultury polskiej, także w uniwersytetach francuskich i portugalskich. Pamiętamy jego książki, takie jak: „Wesele” w kręgu mitów polskich (1977), Złota legenda chłopów polskich (1984), Paryż młodopolski (1993), Nasza rodzina w Europie

Czemu służy sztuka?

Kawiarnia Naukowa Polskiej Akademii Umiejętności zaprasza na kolejne spotkanie. Dr Maria Anna Potocka przedstawi wykład *Czemu służy sztuka?* Spotkanie odbędzie się 10 czerwca br. (poniedziałek) o godz. 18.15 w Dużej Auli PAU przy ul. Sławkowskiej 17 w Krakowie. Wstęp wolny – zapraszamy!

Maria Anna Potocka jest filozofem sztuki, dyrektorem Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCÁK. Założycielka czterech galerii autorskich (1972–2010), twórczyni międzynarodowej kolekcji sztuki (1973–2010, przekazanej do MOCÁK-u), kurator wielu wystaw. Członkini IKG, AICA, ICOM, SPP, redaktor magazynu artystyczno-filozoficznego „Tumul” (1990–1994). Autorka książek: *Malarstwo* (1995), *Rzeźba* (2002), *Estetyka kontra sztuka* (2007), *To tylko sztuka* (2008), *Fotografia* (2010), *Wypadek polityczny* (2010), *Nowa estetyka* (2016); w przygotowaniu: *150 malarstwa polskiego* (2019).

Ideę pracy *Estetyka kontra sztuka* znakomicie ilustruje jej podtytuł, który stwierdza jednoznacznie: *Kompromitacja założeń estetycznych w konfrontacji ze sztuką nowoczesną.*

Wydawca – Fundacja Aletheia – przyznaje, iż większa część tej pracy poświęcona jest zmaganiom z poglądami tradycyjnymi, mimo że z punktu widzenia sztuki nowoczesnej są one mniej interesujące niż nowoczesne teorie estetyczne. Wynika to z faktu, że teorie tradycyjne dominują w programach edukacyjnych i na nich opiera się intuicyjne podejście odbiorcy do sztuki nowoczesnej. Lansowanie tych poglądów odbija się negatywnie na społecznym funkcjonowaniu sztuki. Przez nie trudniej pozyskać i wychować widzów, z ich powodów boją się sztuki sponsorzy, a urzędnicy odnoszą się do niej lekce-

Dr Maria Anna Potocka

ważąco. Przeniknięcie świata fałszywymi niechęciami estetycznymi powoduje, że sztukę nowoczesną nieustannie wciąga się do walki, mimo że już dawno wypadły jej kły i pazury awangardy.

Fot. MOCÁK